

NORSK OLJEMUSEUM ÅRBOK 2004

Statfjord – det store referanseprosjektet

Av Einar Bergh

Statfjordfeltet
Foto: Øyvind Hagen/
Statoil

Statfjord-navnet klinger godt, ikke bare i norske finansministeres ører men også i mange land rundt om i verden med olje- og gassvirksomhet.

Den 24. november 2004 ble 25-årsjubileet for oljeproduksjonen på Statfjordfeltet feiret med en middag i IB-senteret ved Statoils hovedkontor på Forus. På oljemuseet ble anledningen markert med bannere med viktige historiske data i prosjektets sammenheng. Kort oppsummert feiret man at drøye fire milliarder fat olje og 70 milliarder kubikkmeter gass til en verdi av rundt 1.045 milliarder kroner så langt var blitt produsert på Europas største og et av verdens største oljefelt til havs. Konsernsjef Helge Lund i Statoil var vert på middagen og blant de hundre inviterte gjestene fra inn- og utland var olje- og energiminister Thorhild Widvey, Oljedirektoratets direktør Gunnar Berge, tidligere Mobil-sjef i Norge Jay Medley, den første norske plattformsjef på Statfjord Harald Ynnesdal, Stavangers ordfører Leif Johan Sevland og representanter for partnerselskapene på Statfjord.

Einar Bergh

er rådgiver i Profilering og media ved Statoils hovedkontor i Stavanger. Av utdannelse er han statsviter fra University of Minnesota og har dessuten en Bachelor of International Management fra American Graduate School of International Management i Arizona. Han har dessuten vært informasjonssjef for Statoils internasjonale avdeling for undersøkelse og produksjon og for Statoil Petrokjemi. Var før det informasjonssjef i Statfjord-Divisjonen og for Mobil Exploration Norway Inc i Stavanger.

Referanseprosjekt

Det er mange måter å vurdere Statfjord på, ut fra for eksempel reservoaregenskaper, produksjonsvolumer, pengeverdi på produksjonen, som teknologilaboratorium, ut fra antall arbeidsplasser, som opplæringssted eller som referanseprosjekt når Statoil eller partnerselskapene skal presentere seg selv og hva de står for på andre steder i verden. Det siste er ikke uvesentlig, spesielt for Statoil i en periode med økende vekt på den internasjonale delen av virksomheten.

Når Statoil søker innpass i nye land, er noe av det mest virkningsfulle man kan gjøre å invitere aktuelle kontakter til besøk på en av Statfjord-, Sleipner- eller Gullfaks-plattformene, til prosessanleggene på Kårstø eller Kollsnes eller til raffineriet på Mongstad. Alle disse prosjektene imponerer – de store, integrerte olje- og gassplattformene kanskje aller mest.

Flere av landene som nå har fått inn Statoil som samarbeidspartner i sin egen industri har hatt olje- og gassvirksomhet i rundt 150 år. Ikke minst på den bakgrunn gjør det inntrykk at Norge med sin relativt korte oljehistorie har utviklet slike store prosjekter. Det snakkes generelt om den norske modellen, og høytstående politikere sier at de har til hensikt å kopiere denne på viktige punkter. Aserbajdsjan, for eksempel, fikk sitt oljefond under nå avdøde president Heydar Aliyev, som selv hadde vært på plattformbesøk i Nordsjøen. For Statoil er Aserbajdsjan med de store olje- og gassfeltene i Det kaspiske hav blitt et kjerneområde. Oljereservene i Chirag-, Azeri- og Gunashlifeltet er på nivå med de i Statfjordfeltet. Shah Deniz er et gass- og kondensatfelt i verdensklasse og Statoil er kommersiell operatør for denne gassen. I 1992 var Statoil og BP blant de første internasjonale oljeselskapene som etablerte seg i hovedstaden Baku i den tidligere sovjetrepublikken. At det har gitt uttelling, er hevet over tvil.

Selskapsbygger

I juni 1976 ble Statfjord-gruppen etablert med norske og britiske eiere og under norsk jurisdiksjon. Med femti prosent eierandel i den norske delen av Statfjordfeltet var Statoil sikret en betydelig inntektsstrøm i en viktig fase i selskapets utvikling. Dermed var det i høyeste grad reelt å anvende det engelske uttrykket «company builder», eller selskapsbygger, om Statfjord.

I dag har Statoil til sammen vel 44 prosents eierandel i den norske og britiske delen av feltet. Med et skattebidrag på over 400 milliarder kroner de første 25 årene kan en trygt si at feltet har gjort sitt til å bygge opp oljelandet Norge. Ikke bare det, men den britiske delen av feltet (rundt regnet 15 % av Statfjord strekker seg over på britisk side) ble i en periode regnet som det tredje største oljefelt i Storbritannia.

Statfordfunnet - en sjelden opplevelse

Eugene Jones var letesjef i Mobil i Norge da selskapet oppdaget Statfjordfeltet i 1974. I et intervju et snaut tiår etter at han hadde flyttet tilbake til USA, ble han litt blank i øynene da han tenkte tilbake og sa:

«Reservoaregenskapene på Statfjord er helt unike, med fullstendig ukompliserte sandsteinsreservoarer og ekstremt god porøsitet og gjennomstrømming. En prøveproduksjon på 10.000 fat olje per dag med liten dyseåpning er ganske uvanlig. Å få lov å være med på å finne noe sånt, skjer kanskje en gang i en geologs liv, vel å merke hvis han er heldig.»

På Statfjord er det flere oljeførende lag over hverandre. Feltets utstrekning er 25x4 kilometer, altså 100 kvadratkilometer, eller omtrent det samme som Nesodden-halvøya sør for Oslo. Reservoarene ligger omtrent 2500 - 3000 meter under havbunnen. Alle de tre plattformene står på norsk side av delelinjen, og produksjonen av reservene på britisk side foregår i brønner boret fra Statfjord B-plattformen.

Glimt fra produksjonsstarten

En av de som var med da produksjonen startet opp på Statfjord A klokken 11.00 om formiddagen den 24. november 1979 var Nils Ottar Halland, prosessoperatør under oppstarten. 25 år senere gir han noen korte glimt fra noe av det som foregikk den dagen:

«Fire brønner var boret og klare til oppstart. Jeg er nokså sikker på at deres fulle navn var A 23, A 29, A 33 og A 38. A 29 ble senere konvertert til den første gassinjektoren på Statfjord. Driftsforberedelsene og oppstarten ble ledet av Jim Gafken, Mobils fremste ekspert og «trouble shooter» på oppstarter og utblåsninger. Han hadde alltid en koffert ferdigpakket og var klar til å reise ut i verden ved slike anledninger. Gafkin rapporterte direkte til ledelsen i USA. Selve den praktiske oppstarten ble ledet av nå avdøde Bruce Young. Han var egentlig vedlikeholdssjef, men av ulike årsaker fungerte han som operasjonssjef den aktuelle dagen. Undertegnede var prosessoperatør under oppstarten og kjørte det som var av prosess i CD-12 og CD-9 - for hånd - etter hvert som brønnhodeoperatør Lars Erik Mandelid slapp på mer og mer olje fra brønnene. Det var således min jobb å etablere hydrokarbonnivå og trykk i prosesstoget slik at selve symbolet på oppstart - tenning av fakkell - kunne skje. Jeg kan videre huske at jeg etter en tid varslet Bruce Young via radio om at a) trykk var etablert og at gass fra nå av ville gå til fakkell. Han kunne derfor ta med seg alle de prominente gjestene med Medley i spissen ut på dekk for å se på at fakkelen ble tent, og at b) han måtte varsle Radio om at ingen helikopter måtte fly i nærheten av fakkelen.»

Pengemaskinen Statfjord

Mens man beveget seg i teknologiens grenseland da de store, integrerte oljeinstallasjonene ble tegnet og bygget for bruk på Statfjord, ble det atskillig kritikk i norske medier av påfølgende tids- og budsjettmessige

overskridelser. Noen antydet at Statfjord var en økonomisk katastrofe som aldri ville tjene penger. Dette ga nok både operatøren Mobil, Statoil, de andre partnerne samt myndighetene noen bekymringsfulle stunder underveis. «Hadde vi imidlertid visst hvordan oljeprisen skulle komme til å utvikle seg, hadde vi sluppet mer av,» sa tidligere Mobil-sjef Jay Medley til Stavanger Aftenblad under sitt jubileumsbesøk sist november 2004.

Hver av de tre plattformene betalte for seg selv i løpet av det første produksjonsåret.

Opplæringssted

Under jubileumsmiddagen 24.11.04 sa den 82 år gamle Medley at Statoil etter hans mening hadde utviklet seg til et oljeselskap i verdens-

Artikkel om J. E. Medley i Stavanger Aftenblad 21. september 1976.

Texaner som fant Statfjord-feltet

— Jeg er vokset opp på landet i Texas. Vi lærte å stole på folk, låste ikke dørene, og det samme møter du i Stavanger. Det får deg til å føle deg hjemme på en måte.

Det er administrerende direktør J. E. Medley i Mobil Exploration Norway Inc. som sier dette. Medley er texaneren som fant Statfjord.

— Jeg har arbeidet ved hovedkvarteret i New York også, fortsetter Medley. — Der låser folk dørene med kjetting og ekstra låser.

Han slipper ikke temaet så lett, ikke fordi det er så viktig, men fordi realitetene er så ulike hvor livet fører deg.

Ta nå Norge og kulden, for eksempel. Medleys eneste kunnskap om Norge før han kom hit i september 1973, var begrepene reinsdyr og Lappland. Medley hadde drevet oljeleting i Kanada der temperaturene ofte var nede i minus førti, og på kartet fant han ut at Norge lå enda lenger nord! Hva sier man til kone og barn i en slik stund?

De er i hvert fall med, kona og to av barna. Familien har tre barn til — de bor i USA. De fire som kom til Stavanger fant en mild kyststripe, og et landskap som årstidene skifter ansikt på — jo her var sakens annerledes enn tenkt, i tillegg var her bent fram hjemlig — folk låser ikke engang dørene alltid.

— Apropos verdier — så er Statfjord oppe i 300 milliarder — plager

Fortsatt side 7

J. E. Medley

J. E. Medley fotografert i Stavanger i forbindelse med 25 års jubileet for Statfjordfeltet i 2004.

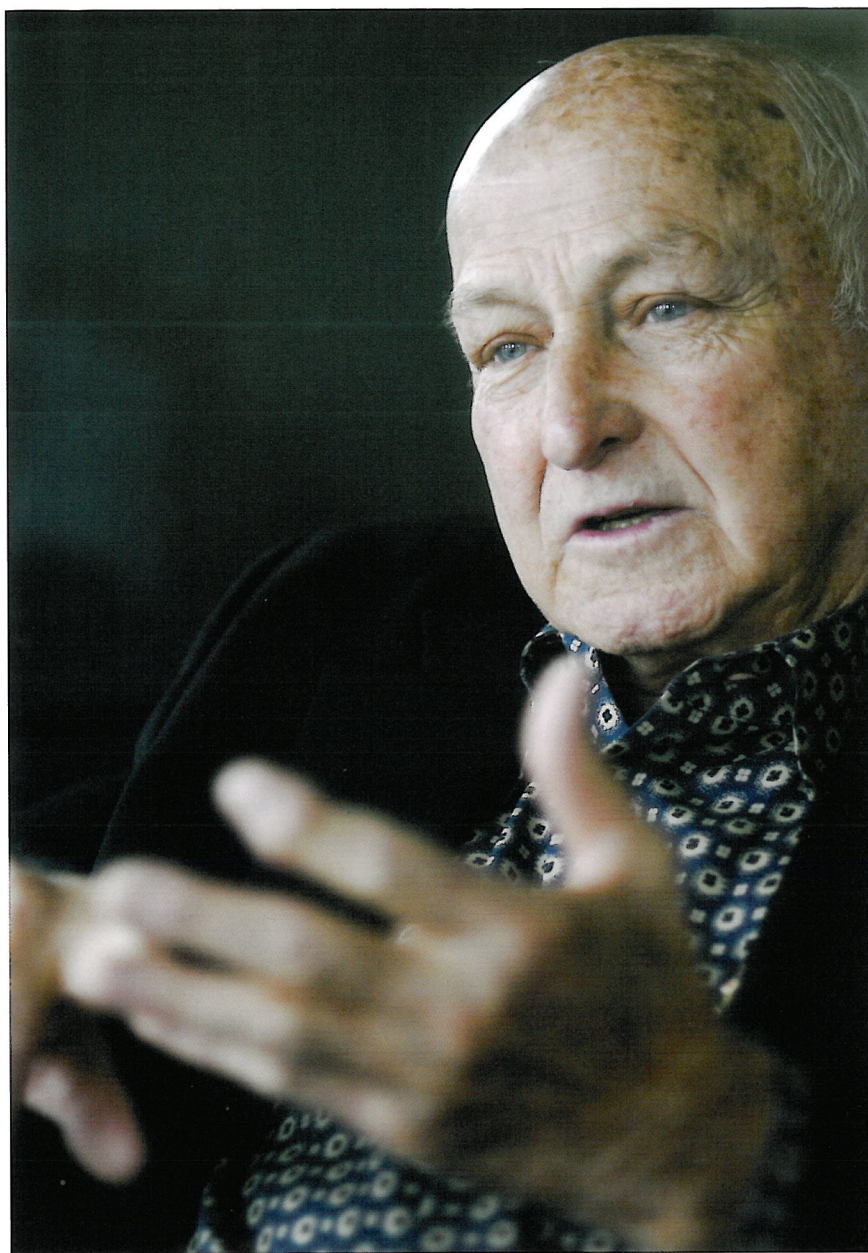

Foto: Øyvind Hagen/Sinco

klassen og at han var glad og stolt over at han kanskje hadde vært med på å bidra litt til læreprosessen i de tidlige årene.

Da Statfjord B kom på plass, var det erfarne folk fra Statfjord A som fikk de viktigste oppgavene. Likedan var det i stor grad folk fra disse plattformene som ble valgt da Statfjord C skulle bemannes.

På hver av de tre plattformene arbeidet det på det meste rundt 300 personer fra hele landet til enhver tid. Noen av funksjonene om bord er siden blitt flyttet til land, slik at det nå er totalt 620 ansatte fordelt

på Statfjord A, B og C. I begynnelsen var det mange utlendinger blant dem, men etter hvert fikk nordmenn med bakgrunn fra handelsflåten og andre næringer opplæring som kvalifiserte for jobber på installasjonene til havs, og nordmenn som arbeidet i olje- og gassindustrien i utlandet vendte også hjem. Flere og flere nordmenn valgte utdanning innenfor petroleumsteknologi, petroleumsøkonomi eller andre relevante fagområder som oljeindustrien etterspurte.

Kort tid etter oppstarten på Statfjord A satte operatøren Mobil Exploration Norway Inc. i gang et tverrfaglig forskningsarbeid med sikte på å kartlegge sammenhenger mellom arbeidsmiljø, helse, trivsel og sikkerhet på Statfjordfeltet. Rundt 650 plattformarbeidere innenfor forskjellige stillinger og funksjoner deltok i undersøkelsen som ble avsluttet i 1983. Opplysningene som kom fram førte til endringer og forbedringer i organiseringen av arbeidet og i arbeidsmiljøet både på Statfjord og etter hvert også på andre felt. I 1984 kom resultatene av forskningsarbeidet ut i bokform på Universitetsforlaget, med tittelen «Arbeidsplass Statfjord.» Prosjektet ble ledet av forskningsleder Odd H. Hellesøy som også redigerte boken.

I 2005 er det nesten bare nordmenn ombord på de tre Statfjord-plattformene. I utgangspunktet er det nokså lite gjennomtrekk, for folk trives godt på arbeidsplassene sine der ute i havet, halvveis mellom Norge og Shetland. Tre av grunnene til det er arbeidsmiljø, lønnsnivå og fritid, ifølge noen av de som har hatt Statfjord som arbeidsplass i en årrekke. Skiftordningen i dag består av to uker på, fire uker av, to uker på, fire uker av. Historisk sett har folk bare flyttet på seg når operatøren Statoil har hatt behov for erfarne folk fra Statfjord til å starte operasjoner på nye felt hjemme og ute eller i viktige stillinger i driftsdivisjonen i Stavanger.

Statfjord som teknologilaboratorium

Alle de tre Statfjord-plattformene var verdens største da de ble tauet ut på feltet, og betongunderstelet på A-plattformen var egentlig tiltenkt Berylfeltet på britisk side av Nordsjøen. Mobil var også operatør der og hadde tidlig satset på den nye Condeepteknologien «made in Norway». Bestillingen til Norwegian Contractors i Jåttåvågen ble omgjort fra en opsjon på et understell på Beryl B til bestilling av understell til Statfjord A. Utbyggingen av Statfjordfeltet kunne dermed komme i gang. Den første plattformen kom på plass i 1977 og ganske mye arbeid gjensto før produksjonen kunne komme i gang i 1979. Det koster sju ganger så mye å ferdigstille en plattform ute i havet som det gjør ved land, og søsterplattformene Statfjord B og C ble ferdigstilt i mye større grad før uttauing enn Statfjord A ble.

Det skulle dukke opp uante utfordringer på installasjonene som

Statfjordfeltet med Statfjord B i forgrunnen.

Statfjord-eierne løste på fleksibelt vis. Da den store Statfjord B-plattformen kom på plass på feltet, viste det seg at når vinden kom fra en bestemt retning over boretårnet, ble det så kraftig turbulens på helikopterdekket at maskinene med nordsjøarbeidere ikke kunne lande. Løsningen på dette ble å installere helikopterdekk nummer to på motstående hjørne. Dette var ikke billig, men turbulensproblemet ble løst.

På dette tidspunkt var Statfjord C også under bygging. Det ble da besluttet at for å unngå samme problem her, skulle helikopterdekket løftes så høyt at en unngikk turbulensen. Dekket ble nærmest bygget på stylder, og man måtte ta heis ned derfra til boligkvarteret. Med disse spesielle kjennetegnene er det ikke vanskelig å se forskjell på Statfjord B og C.

Gasstransportsystemet Statpipe kom i drift høsten 1985 og hadde som oppgave å levere den assosierte gassen fra Statfjord, Gullfaks og Heimdal til gassterminalen på Kårstø og videre derfra til de store kundene i Europa. Gassrøret krysset Norskerenna to ganger på over 300 meters vanddyb, noe de fleste eksperter sa var umulig med datidens teknologi. Likevel, med Statoil som utbygger ble transportsystemet fullført og satt i drift i september 1985.

Riktignok hadde det vært noen utfordringer forbundet med byggingen av Statpipe, først og fremst miner fra første verdenskrig som ble funnet på bunnen av Norskerenna og som måtte fjernes og uskadeliggjøres før gassrøret kunne legges og fylles med gass. Likevel, dette transportsystemet har nå fungert nærmest prikkfritt i snart 20 år.

Nordsjøen, og norsk sokkel i det hele tatt, er kjent for å stille store krav

Verdensrekord i vannrett boring

Statoil har satt ny borerekord på Statfjord C

Statoil har satt verdensrekord i boring på Statfjord C. Aldri tidligere har en borestreng beveget seg så langt horisontalt gjennom Jordas indre som nå. Først boret Statoil en brønn som gikk over 600 meter loddrett ned i havbunnen. Deretter begynte borestrengene å bøye svakt til siden, før den 2500 meter under havbunnen flattet ut i horisontalen. Brønnboring ut til sidene er ikke nytt, men det er første gang at Jordas indre på denne måten er gjennomhullet i en vannrett linje på hele 2145 meter.

Av TORIL RISHOLM

Men med moderne teknologi og viten er en nå i ferd med å gjøre seg lommekjent på avstand i det ukjente.

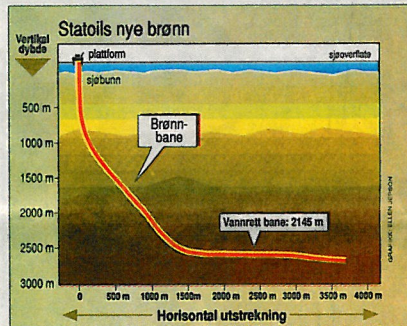
– Vi har allerede startet opp produksjonen fra denne brønnen. Hver dag pumper vi opp 31 500 fat i døgnet fra brønnen som har et utvinningspotensiale på 13, 8 millioner fat olje, sier Øystein Haaland, boreteknisk sjef i Statoil.

Statfjord-feltet er Europas største oljefelt til havs. Og det har vært i produksjon siden 1979. Fram til nå er det produsert 2200 millioner fat olje. Det

er ventet at feltets teknisk utvinnbare oljemengde er 3350 millioner fat olje.

Nå er imidlertid feltet kommet inn i en slik fase at en prøver å nå de oljereservoarene som ligger mest kinkig til nede i formasjonene. Statoil selv regner med at disse reservoarene betyr 10 prosent mer olje enn tidligere felt-anslag.

Og skal en nå disse reservoarene mest effektivt, må en «krongle» seg fram med borestreng. Ved denne brønnen var målet å nå flere mindre områder som ligger isolert fra hverandre med en eneste brønnboring. Dette er et adskillig billigere alternativ enn å

På denne måten har Statoil boret seg nedover og bortover i formasjonene.

bore flere loddrette brønner ned i reservoaret. Og Statoil har nå altså lykket.

Lengden på hele denne nye brønnen er på 5300 meter, hvorav 2145 horisontale meter er ny rekord. Men Statoil vil ikke lenge på lauvbærene. Allerede nå er de i ferd med å bore en lignende brønn på

Statfjord A, om enn en smule kortere.

– Er dette risikofyllt boring, Øystein Haaland?

– Nei, ikke mer enn vanlig brønnboring. Vi kjenner til hva formasjonene inneholder og trykket er heller ikke så høyt her som i andre reservoar vi kjenner til, sier Haaland.

til både installasjoner og arbeidstakere. Man kan godt si at Nordsjøen har fungert som et teknologilaboratorium. Ny teknologi innenfor borings- og injeksjonsmetoder samt reservoarstyring er blitt utviklet på Statfjordfeltet, og flere verdensrekorder i boring er blitt satt der. De kan ha blitt slått senere, men det er utvilsomt at dette feltet har bidratt til å utvikle teknologi og sette standarder som i dag gjelder også i andre deler av verden.

Milepæler

Statfjord A ble verdens første produksjonsplattform med kvinnelige ansatte. En av de mannlige veteranene sa en gang at salget av deodoranter for menn i butikken gikk opp med 300 prosent den første uken det var kvinner om bord. Helt sikkert er det at kvinnene bidro til et mer normalt samfunn på denne og andre installasjoner. I dag er det mellom 10 og 15 prosent kvinner på plattformene, og de kan ha alle jobber fra forpleiningsarbeider til boresjef eller plattformsjef.

Toppproduksjon fra de tre Statfjord-plattformene på en dag var 850.204 fat olje, en rekord som til å begynne med ble møtt med vantrøtte i verden. Den ble satt den 16. januar 1987 og tilsvarte fire ganger

Faksimile fra
Stavanger Aftenblad
08. november 1991.

Norges forbruk av oljeprodukter på et døgn. Da denne rekorden ble nevnt av en Statoil-ansatt under et foredrag i Houston, ble vedkommende spurt av garvede oljefolk om han mente å si 85.000, eller kanskje 8.500 fat?

I årene 1986 til og med 1993 hadde Statfjordfeltet en snittproduksjon på årsbasis på mer enn 625 000 fat (100 000 SM3) per dag.

Riktignok er platåproduksjonen et forlenget tilbakelagt stadium og nivået nå betydelig redusert, men det produseres fremdeles både olje og gass på Statfjord.

Ved produksjonsstarten på Statfjord A antok man at feltet ville være tømt i god tid før årtusenskiftet. Oljeproduksjonen er nå på omtrent 220.000 fat per dag hvis satelittfeltene Statfjord Nord, Statfjord Øst og Sygna regnes med. I tillegg kommer volumene fra de to plattformene på Snorrefeltet; Snorre A produserer via Statfjord A og Snorre B via Statfjord B. Installasjonene gjør altså god nytte for seg som produksjonsinnretninger for mer enn selve Statfjordfeltet. Til sammen har det vært

Faksimile fra
Stavanger Aftenblad
1990.

Olje-reservene:

Statfjord blir en gullgruve

Statfjordfeltet vil være mer gullkantt enn selv optimister i Statoil har våget å tro tidligere. Omfattende interne analyser og beregninger viser at feltet kommer til å gi 50 millioner kubikkmeter mer olje enn tidligere antatt. Med sommerens oljepriser vil oppskrivningen av oljereservene tilsvare ca. 50 milliarder norske kroner.

Av ASGEIR LODE

Det skriver Statoils internavis Status. På åpningsdagen for oljemessen, Offshore Northern Seas, legger Statoil nyheten på bordet.

I dag er døgntilførselen på Statfjord ca 750 000 fat olje. Oppskrivningen av oljevolumet i Statfjordfeltet er gjort etter analysene som forteller hva økt innsats i oljebrønnene, flere horisontale brønner og økt kapasitet for behandling av produsert vann kan gi av ekstragevinster for selskapet. Den utvinnbare oljemengden vil da øke fra dagens 481 millioner kubikkmeter til 531 millioner. Det blir en nettogevinst på 50 millioner kubikkmeter.

Uttakene av ekstragevinsten kan starte alt neste år, og enda gledeligere; økningen i antatt produsert oljemengde vil fordele seg over alle årene fram til utløpet av lisensperioden i år 2010.

Mer erfaring - nye overslag

Bedre tilgang på informasjon, stor forskningsinnsats, 10 års

driftserfaring på Statfjord og data fra 100 oljebrønner på det gigantiske oljefeltet vest for Sognefjorden, viser at feltet og flere brønner har muligheter for større utvinning enn før antatt. Statoil mener nå å ha langt bedre kunnskaper om fortrenningsmønsteret i oljereservoarene. Selskapet mener også å kjenne mer til hvordan vannproduksjonen i feltet utvikler seg. Økt innsats i oljebrønnene kan også gi større produksjon, mener selskapet.

Bedre vedlikehold

Et bedre og mer aktivt vedlikehold av oljebrønnene kan øke produksjonen. Ved å flytte på dreneringsstedene så kan hver enkelt brønnbane utnyttes mer. Nye brønner skal også bores på Statfjord, og med dette kan brønnene få bedre drenering. I det alt vesentligste vil det dreie seg om horisontale brønner. Slikt arbeid er Statoil alt godt igang med på Statfjord.

Mer vann?

Den nye strategien for brønn-drenering går også ut på at Statoil

Statfjordfeltet er gullkanta for Statoil. Ny viten gjør at selskapet i dag skriver opp oljereservene på Statfjord med 50 millioner kubikkmeter. Med sommerens oljepriser tilsvare dette en ekstragevinst på 50 milliarder norske kroner fram til år 2010.

er villig til å godta høyere vanninnhold i brønnstrømmene. Inntil 95 prosent vann kan selskapet sveiøge fordi den økte oljemengden som kan utvinnes, vil rettferdigjøre investeringer som må til for å rense ut vannet fra oljen.

Oppi alt dette arbeider også Statoil med å avklare om det lar seg gjøre å pumpe det rensede vannet ned i reservoarene igjen.

Mer å hente?

Allt dette skal kunne oppnås ved at det anvendes kjent teknologi,

men nye muligheter kan by seg om Statoil også satsar på ny teknologi.

Selskapet mener det kan være mer å hente. Det jobbes intenst med teknologisk forskning og utvikling som tar sikte på å finne nye metoder for økning av utvinningsgraden i oljereservoarer. En metode kan være å pumpe inn stoffer i reservoarene som får olje til å flyte lettere ut av porene, skriver selskapet.

produsert olje og gass fra rundt 200 brønner på de tre plattformene. Hele 6240 laster med olje er blitt skipet med bøyelastere fra feltet i løpet av de første 25 årene.

	Statfjord A	Statfjord B	Statfjord C
Vekt:	600 000 tonn	816 000 tonn	643 700 tonn
Betongdelens grunnflate:	7900 m ²	18 200 m ²	13 000 m ²
Antall skaft:	3	4	4
Total høyde:	270 m	271 m	290 m
Ståldekk:	54 x 84 m	114 x 55 m	114 x 55 m
Gulvflate på tre dekk:	21 000 m ²		
Gulvflate på to dekk:	26 200 m ²	28 900 m ²	
Lagerkapasitet olje:	176.000 tonn (1,3 mill. fat)	250 000 tonn (1,9 mill. fat)	250 000 tonn (1,9 mill. fat)
Oljeproduksjon/døgn:	40 500 tonn (300 000 fat)	20 000 tonn (150 000 fat)	28 000 tonn (210 000 fat)
Gassproduksjon/døgn:	10 500 000 m ³		6 800 000 m ³
Produksjonsstart olje:	24.11.1979	5.11.1982	2.7.1985

Rekordhøy utvinningsgrad

Da feltutbyggingen begynte, anslo Mobil at drøyt 48 % av oljen i reservoarene kunne utvinnes. Dette var omtrent det dobbelte av verdensgjennomsnittet på den tiden. I begynnelsen av 2005 er rundt 63 prosent av oljen produsert og det ligger an til å bli 70 prosent før sistemann slår av lyset og forlater feltet. Dette er helt unikt, og forskjellen mellom opprinnelig prognose og dette nivået har en pengeverdi på mellom 200 og 250 milliarder kroner. Den høye utvinningsgraden skyldes delvis gode reservoaregenskaper, delvis ny teknologi og delvis økende kunnskap om reservoarene etter hvert som produksjonen gikk fremover.

Til sammenligning kan nevnes at utvinningsgraden på Norges første drivverdige oljefelt, Ekofisk, opprinnelig var forventet å bli 18 prosent. ConocoPhillips regner nå med å ta ut 50 prosent av ressursene.

VIP-besøk

Mange har ønsket seg en tur på Statfjord i disse 25 årene, men det er ikke alle som har fått ønsket oppfylt. Likevel, i perioder har det vært så mange VIP-besøk at plattformledelsen har lurt på om de var der for å produsere olje og gass eller for å ta seg av besøkende. Likevel, alle

Boks: Vitale mål da plattformene kom på plass

besøkende har blitt tatt svært godt imot og har fått seg en enestående opplevelse.

I 1980 besluttet operatøren Mobil å invitere ektefellene til plattformarbeiderne på en lørdagstur i løpet av sommeren. Dette var viktig, for de som hadde bekymret seg over at partnerne hadde en farlig arbeidsplass, fikk et helt annet forhold til dette etter å ha reist ut med helikopter fra Flesland og satt sine egne ben på Statfjord A, B eller C og tilbrakt noen timer sammen med partneren der ute. Denne tradisjonen fortsatte etter at Statoil overtok operatøransvaret 1.1.1987.

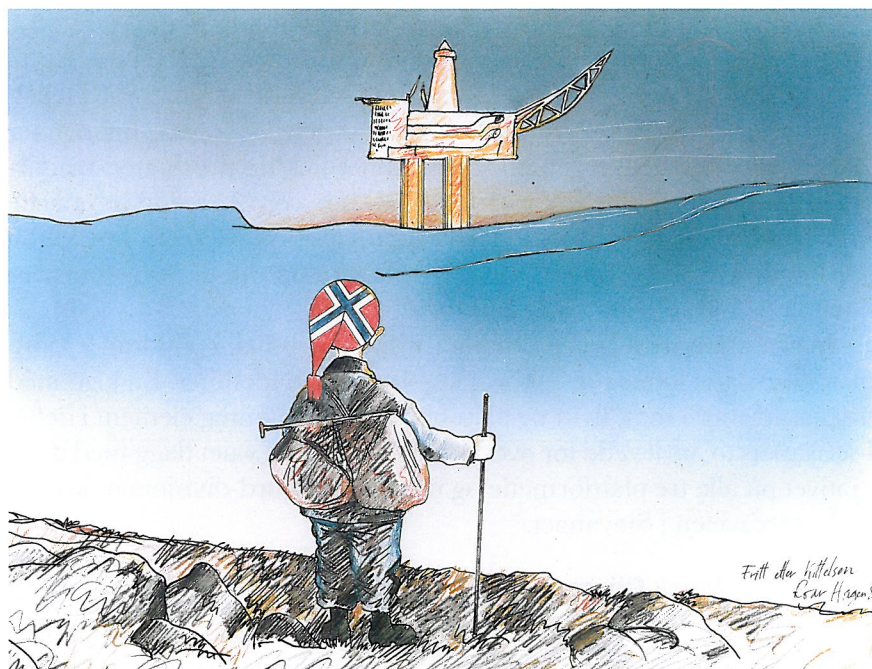
Generalsekretærene Helga Steeg i International Energy Agency og Rilwanu Lukman i Opec har begge besøkt Statfjord, og det samme har regjeringsmedlemmer fra en rekke land. Tidligere president i USA Jimmy Carter og fru Rosalyn besøkte feltet i

Norges store naturgass-kunder i Europa som E.on Ruhrgas og RWE Rhein-Ruhr AG betaler selv helikopterleien når de i løpet av sommeren tar med sine viktigste kunder på besøk til Statfjord, Gullfaks, Troll eller et av de andre feltene som leverer gass.

Julehilsen med humor

Midt på 1980-tallet var alle tre plattformene på plass på feltet. På Statfjord A var Roy Wong plattformsjef og han sendte et hjemmelaget julekort til sine kolleger på B- og C-plattformene, inspirert av at Statfjord A hadde et betongunderstell med tre skaft, mens det var fire på de to andre. På forsiden var det tegnet en ganske stor og dominerende

Statfjord-divisjonen sendte et år ut julekort med motiv av Roar Hagen, med Ola Nordmann som ser mot en plattformversjon av Soria Moria Slott (fritt etter Kättelsen) og vignetten «Langt langt borte så han noget lys og glitre.»

*Fritt etter Kättelsen
Roar Hagen*

A-plattform, mens B og C et stykke unna så ganske små og beskjedne ut. Teksten var slik: «Sender en liten julehilsen til våre små, firbente venner.»

Det største oljefeltet på..

Da Bergens ordfører Eilert Eilertsen en gang tidlig på 1980-tallet holdt en tale under en middag på SAS Royal-hotellet på Bryggen, sa han med vanlig bergensk beskjedenhet: «Statfjord er det største oljefeltet på Bergens-sokkelen».

Omtrent på samme tiden refererte Bergens Tidende til et forskningsprosjekt på feltet i regi av universitetet i Bergen. I en boks på forsiden av avisen sto det: «Et viktig, nytt forskningsprosjekt skal undersøke graden av hydrokarbonader i vannet rundt Statfjord B-plattformen». Korrekturlesing kan aldri gjøres for grundig.

Statfjord-divisjonen

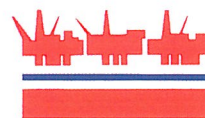
Da den politiske beslutning ble tatt sent i 1984 om utøvelse av opsjonen om overføring av operatøransvaret for Statfjordfeltet fra Mobil til Statoil, ble det etablert et eget selskap, kalt Statfjord-divisjonen. Statoil hadde ikke mulighet til å overta driften med egne folk, så 1741 Mobil-ansatte ble i første omgang overført til Statfjord-divisjonen. Den ble ledet av Egil Endresen, som tidligere var plattformsjef på Statfjord. Han rapporterte direkte til Mobil-ledelsen i USA og ikke via Mobil Exploration Norway Inc i Stavanger. Selskapets historie varte i to år slik at det ble en gradvis tilvenning og overgang for de ansatte.

De ansatte i Statfjord-divisjonen ble formelt tilsatt i Statoil 1.1.1987. Hele overføringsprosessen gikk veldig greit fordi både Mobil og Statoil la alt til rette for det og fordi de ansatte etter en serie allmøter med ledelsen i begge selskapene følte seg trygge på at de ville få gode betingelser og karrieremuligheter i Statoil. Blant annet fikk de nye Statoil-medarbeiderne med seg sin Mobil-ansiennitet, noe som betydde at enkelte som hadde begynt i Mobils norske markedsføringsselskap før Mobil Exploration Norway Inc. ble etablert, kunne ha opptil 30 års ansiennitet da de tiltrådte i et 15 år gammelt Statoil.

Informasjonsavdelingen i Statfjord-divisjonen fikk i oppdrag å bidra til at de ansatte følte at de jobbet i et selskap med identitet. En logo med tre plattformer i rødt, hvitt og blått ble et ikke uvesentlig element i dette. I selskapets to års levetid før overføringen til Statoil valet flagg med dette motivet på alle tre plattformene og utenfor Statfjord-divisjonens kontor på Lagårdsveien i Stavanger.

På plass på Norsk Oljemuseum

Installasjonene på Statfjord er langt fra modne for museum ennå, men det har likevel vært en egen Statfjordutstilling på oljemuseet i Stavanger,

Logoen for Statfjord-divisjonen i de første to årene.

Statfjord

25 år

med oljeproduksjon.
24.11.2004

- **10. august 1973:**
PL Q37 tildelt – dekker den norske delen
- **1. desember 1973:**
Mobil starter boring på første letebrønn
- **26. februar 1974:**
funn offentliggjøres av OD
- **August 1974:**
feltet erklæres drivverdig og får navnet Statfjord
- **Høsten 1974:**
bygging av Statfjord A-plattformen starter
- **6. januar 1976:**
feltutviklingsplan for Statfjord leveres til myndighetene, godkjennes i Stortinget 16. juni
- **Juni 1976:**
Statfjord-gruppen etableres med norske og britiske eiere og under norsk jurisdiksjon
- **2. mai 1977:**
Statfjord A-plattformen sleges ut, ett år forsinket i forhold til opprinnelig plan
- **1978:**
det mørke året. Dødsulykker ved brann i skaffet på Statfjord A og helikopterstyrt. Moe-kommisjonen oppnevnt av regjeringen. Avisoppslag om at Statfjord ikke blir lønnsomt
- **16. oktober 1979:**
Statfjord-traktaten inngått mellom Storbritannia og Norge for å regulere utvinning av reservene
- **24. november 1979:**
regulær oljeproduksjon starter på Statfjord A
- **1. september 1982:**
gasssalgsavtale for Statfjord, Gullfaks og Heimdal undertegnes
- **5. november 1982:**
produksjonen starter på Statfjord B
- **26. juni 1985:**
produksjonen starter på Statfjord C
- **25. september 1985:**
gasseksport gjennom Statpipe begynner
- **1. januar 1987:**
Statoil overtar operatøransvaret fra Mobil
- **16. januar 1987:**
produksjonsrekord på Statfjord, 850 204 fat olje i løpet av ett døgn
- **Fra 1986 til 1993** hadde Statfjord en snittproduksjon på årsbasis på mer enn 625 000 fat/100 000 SM3 olje per dag
- **2. august 1992 :**
produksjonsstart fra Snorre via Statfjord A
- **23. september 1994 :**
produksjonsstart på Statfjord Ø, via Statfjord C
- **24. januar 1995 :**
produksjonsstart på Statfjord N, via Statfjord C
- **August 2001:**
produksjonsstart på Sygna via Statfjord C
- **Juni 2002 :**
produksjonsstart på Snorre B via Statfjord B
- **26. februar 2003:**
Statfjord-feltet har produsert olje og gass til en verdi av 1 000 milliarder kroner
- **24. november 2004:**
Statfjord-feltet har produsert i 25 år

og ingeniørmodellen for Statfjord B er nå en del av den faste samlingen der. Også i utstillingen i IB-senteret ved Statoils hovedkontor er Statfjord representert.

Forlenget liv

Operatøren Statoil og partnerne har nå anbefalt overfor Olje- og energidepartementet å utvide feltets funksjonstid, noe som krever nye investeringer. Man kan dermed gå over fra primært oljeproduksjon til hovedsakelig gassproduksjon i den gjenværende tiden. Statfjord senfaseprosjektet innebærer produksjon på Statfjord i hvert fall til 2020.

Statoil ASA (operatør)	44,33688 %
ExxonMobil Norge AS	21,36717 %
Norske ConocoPhillips AS	10,32747%
AS Norske Shell	8,54687%
Enterprise Oil Norge AS	0,89030%
ConocoPhillips (UK) Ltd	4,84377%
BP Petroleum Development Ltd	4,84377%
Centrica Resources Ltd	4,84377%

Eierne av det unitiserte Statfjordfeltet per 1. kvartal 2005